

ביצה ג: (שורה 8) עד ד. (שורה 15)

ביאורים

דבר שיש לו מתירין אפילו באלף לא בטיל: דבר האסור, שיש לו היתר בזמן אחר או באופן אחר, אינו בטל בתערובת של היתר, אפילו אם ההיתר הוא פי אלף כנגדו. דבר שיש לו מתירין יתכן בארבעה אופנים:
 א. דבר האסור עכשיו ויהא מותר לאחר זמן, כגון: ביצה שנולדה ביום טוב או בשבת, שאסורה היא רק ביום שנולדה ואילו למחרת היא תהיה מותרת.
 ב. דבר האסור כמות שהוא ויהא מותר על ידי פעולה מסוימת, כגון: טבל, שאפשר להתירו באכילה על ידי הפרשת תרומות ומעשרות.
 ג. דבר האסור במקום מסויים ומותר במקום אחר, כגון: דבר שקנה שביתה ביום טוב במקום בעליו, ואסור להוליכו מחוץ לתחומו, שאפשר לטלטלו באותו התחום שקנה שביתה.
 ד. דבר האסור בשימוש מסויים ומותר בשימוש אחר, כגון: פת שנאפתה עם צלי בתנור ויש בה ריח בשר, שיש לה היתר לאוכלה לבדה או לאוכלה עם בשר.
 הטעם שאפילו באלף אינו בטל: מכיוון שניתן להמתין למועד בו יהיה מותר ללא ביטול, לכן אין ראוי להפעיל כללי ביטול בתערובת כדי להתגבר על האיסור הקיים כעת. (כך מבארים רוב הראשונים, אך ראה בנדרים נ"ב את שיטת הר"ן הייחודית).

סיכום הדף הקודם:

מדוע ב"ה אוסרים ביצה שנולדה ביו"ט?

רב נחמן: משום נולד. - **כעין איסור תורה** (תוס' ישנים)

רבה: בגלל איסור הכנה. - **מהתורה**

רב יוסף: משום פירות הנושרין. - **מדרבנן**

ר' יצחק: משום משקין שזבו. - **מדרבנן**

קושיה:

בברייתא העוסקת בביצה שנולדה ביו"ט נאמר ש"ספקא אסורה". קשה מכך על רב יוסף ור' יצחק כי "ספק דרבנן לקולא"!

תירוצים:

תירוצ' הסתמא:

הדין "ספקא אסורה" המופיע בסוף הברייתא מתייחס לביצה שספק האם נולדה מטרפה (שאסורה מהתורה).

תירוצ' רב אשי:

כשם שמחמירים בדין ביטול של ביצה שנולדה ביו"ט [שאינה בטלה אפילו באלף, כי היא דבר שיש לו מתירין], כך גם מחמירים בדין ספק ביצה שנולדה ביו"ט.

ההבנה כעת היא שמדובר על ביצה שספק אם נולדה ביו"ט. לכן "אם נתערבה באלף כולן אסורות" כיוון ש: דבר שיש לו מתירין (כגון ביצה זו שלמחרת תהיה מותרת באכילה) אפילו באלף לא מתבטל.

ו "אם נתערבה באלף כולן אסורות" כיוון ש: ביצה חשובה ואינה בטלה בתערובת.

כך דעת:

ר' מאיר לפי ר"ל, ור' יהודה בשם ר' יהושע [לדעתם: כל דבר שלפעמים מוכרין אותו במנין ולא באומדן חשוב ולא מתבטל לעולם].

אבל:

ר' מאיר לפי ר' יוחנן סובר ש: רק דבר שתמיד נמכר במנין (ולא באומדן) אינו מתבטל